

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szombatka Gusztávnál hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 2-helyre van beosztva. Egy hely ár 90 kr. Kínestár bélyegilleték költsége 30 kr. Az előfizetések és hirdetések díjak főtisztelendő Keller Lajos plébános mehez küldendők.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A nemzet gyásza.

„Rég veri már a magyart a teremtő,“
é pár szó mély igazságot foglal magában
és fájdalom igaz e nagy mondás!

Az emberi életben gyakran tapasztaljuk, majdnem általános tény, hogy valakinek halála után tudjuk meg, ki is mi volt az illető a hazának, a társadalomnak. Így vagyunk Istenben boldogult trónörökösünkkel is.

Most midőn ősei sirboltjában nyugossza az örök álmot, most kezd kiszivárogni, biztos tudattá válni ama körülmény, hogy: Rudolf trónörökös — ha az isteni gondviselés ki nem szólítja az élők sorából — alkotmányosan uralkodó, a magyarokat szerető királylyá leendett; most tudjuk már országszerte, hogy ő tudományosan képzett, főnkelt gondolkodású minden közügy iránt érdeklődő, sokoldalú kötelezettségeit pontosan szakszerűen teljesítő ember volt!

Szögyény László-hoz — végrendelete végrehajtójához — irt levelének végszavai: „Isten áldja meg imádotthazánkat!“ míg egyrészt örökméltékük maradnak, kétségtelemé teszik, hogy Rudolf trónörökös oly magyar volt, minőnek kevesen hitték, kevesen gondolták! Megmutatják e szavak, hogy imádás szerülleg szeretett felséges királyunk és királynénk magyar szellemben nevelték a leendő trónörökösöt!

A magyar sajtó függetlenségi és 48-as része bizony bizony sok tekintetben nemcsak nem teljesítette őszintén kötelességét az elhunytól szólván, hanem vad dac és közöny mutatkozott főleg néhány vidéki heti s napi

TÁRCZA.

A tudós.

Irtá: Kocz Sándor.

Még diák korából maradt az eszében ama régi közmondás, hogy „Experientia est optima rerum magistra“ vagyis, hogy a tapasztalás a dolgok legjobb mestere. És ezt híven megjegyezte magának és e mondás volt mentora egész életén át.

Hej, sok, tapasztalást szerzett derék, tudós Törteli Gáspár; s tapasztalatai közül nem vala utolsó az, hogy mindent csak a látszatra kell fektetni.

Ez az elv szerezte meg neki a „tudós“ hangzatos címet, a mire is rettentő büszke vala ő kegyelme.

Sokat tartott magáról, — de még többet adott a mások véleményére a mit felőle alkottak.

Annyiszor hallotta emlegetni itt is ott is, hogy a „tudós Törtely uram“ mig végre maga is elhitte a dolgot s megfelejtkezve más mindenféle világi állapotok felől: végképen neki vetette magát a rengeteg tumányok s naphoszant s éjjeken át kutatott, bujkált könyvei közt. Hétfőn a görög nyelv tanulása kezdett, de kedden már angolul betlizött s szombaton a flamandot ki-nozta.

lapban. Emezek a közzé tett levél s egyéb körülmények folytán elismerik a mit elvittatni úgy sem lehetett, hogy: pótolhatatlannak látszó ma a haza, az ország vesztesége! amazok talán majd észre térnek?!

A nemzet halottjává lett Rudolf! Országszerte és az egész művelt világon megrendítő eseményt képez e szomorú való. A nemzet gyásza általános, őszinte és mély!

A következményeiben kiszámíthatlan haláleset beállta óta az egész ország, annak minden lakosa izgatott, az őszinte fájdalom és gyász miatt minden egyéb fontos és nagy kérdés iránt közönyös, természet-szerű is ez; ma, most tudtuk meg ki volt Rudolf és a tényekből, a jelenből következtethetünk a leendett jövőre! Ezek egybevetése adja veszteségünk kimondhatlan nagyságát!

A főrendiház, a képviselőház, a vármegyék, törvényhatóságok, városok, községek és egyesek szóval az egész ország, annak minden rendű, rangú, nemzetségi, és felekezeti lakosa együtt, egygye gyászol: Rudolf trónörökösöt!

— Nyugodjék békén, legyen emléke áldott!

A mélyen sujtott felséges szülőknek égő sebeire nyujtson gyógyító balzsamot a Mindenható, enyhítse fájdalmukat az általános őszinte részvét és ama tudat, hogy az ő gyászuk milliók és milliók gyásza, hogy a nép — ha lehetséges volna — még őszintébb szeretete, tisztelete, hálája övezendik őket ezután, s végül, hogy az egész ország minden jó polgára midőn

— Mindent kell tudnom! — kiálltott fel nagy páthosszal.

S valóban, ha valaki szóba ereszkedett vele, hát elsodálkozott Törtely uram nagy tumánya miatt.

Tudott az beszélni mindenről a világon. Elmesélte K... város egyetlen, élő, nagy póétájának, hogy az olasz Dante „Divina Comediájának“ magyarázatában mindig háromféle szempont érvényesült: az általános philosophiai és hittani; a történelmi és politikai, végre a költő egyéniségének szempontja.

Persze lett erre nagy bámulás s a poéta lépten nyomon Törley uram irodalmi jártasságát dicsérte. Tekintély lön.

Ha a gymnázium apró matematika professzorával találkozott, tele beszélte annak a fejét a „sinus“ és „cosinus képletek“ gyakorlati hasznával. Tartott neki egy hirtelen összecsapott értekezést, a „képzetes mennyiségek alkalmazásáról, — a felsőbb mennyiségtanban.“

Néha-néha ellátogatott a görög keleti lelkes barátságos hajlékába s egész fölhevülve mesélt neki, a magyar s orosz közmondások közös voltáról.

— Sok orosz közmondás közös a magyarral — ugymond — legalább alapra és irányra nézve s így valóban nehezen elhatározható az, hogy melyik az eredeti, melyik vette át a mástól. H nem hiszi tisztelendőség, úgy mon-

az elhunytért könyezve fordult az egek urához, hő imájába foglalta a felséges király és királyné hosszú, boldogabb életéért szívből fakadt esedezését!

Műszaki leírás

a szentes—mindszenti tvhatósági utnak műttá leendő kiépítéséhez.

Azon mindinkább élénkülő forgalom, mely a szentes mindszenti tvh. uton az utóbbi években mutatkozott, mely nemcsak a vármegye tisztánimeni részének a székhely felé való természetes forgalmából áll, de ezen vidék élénk termény kereskedelme is ezen uton vonul el, még inkább növekedett úgy az ut mentén fekvő községek, mondhatni, rohamos fejlődésével, de főleg a szentes-kun-szt.-mártoni vasut megnyitásával; minthogy ez által vált Szentes tényleg a vármegye jelentékeny részének gócpontjává, kereskedelmi és forgalmi központjává. Ugy annyira, hogy a vármegye bölcs kormányzata megfontolás tárgyává tette, miként lehetne ezen ut járhatóságát minden időre és időjárásra biztosítani. S mivel ennek egyedüli módja műtt építése lenne, gondoskodott azon anyagi eszközökről is, melylyel ezen, előleges számítás szerint, cca félmillióba kerülő, munka kivitele biztosíthatassék.

Az uttest kiépítése elvileg kimondatván megfontolás tárgyává tétetett, mely utburkolási mód hozassék javaslatba, illetve mily mód szerint építtessék ki az uttest.

A jó, kényelmes s minden igényt legjobban kielégítő utnemről, a Mac-Ádám-féle utról, az előállítási költségek nagyságán kívül a fenntartási költségek elviselhetlensége miatt kellett lemondani s így az altöld, de különösen Csongdok egypárt. pl. „Kolkó szil, tolyko vir,“ a magyarban: „A hány ház, annyi szokás“; „Ne porodavaj kosku v misku“; „Macskát zsákban árulni“; „Tishá voda berehi lom“: „Lassu viz partot mos,“ stb.

Persze, a pópa szemet, száját táltott s Törtely dicsősége növekedett.

— Hajh, nulla dies sine linea; — mondogatta ösmerőseinek.

A népballadák gyűjtésével foglalkozó katolikus káplánt meg azzal az öröm hírrel lepte meg, hogy milyen nagy tartalmi hasonlóságot fedezett föl a két „Sveet Horn“ a flamand „Geoproefde Trouw“ és a portugál „Bella Infante ballada között.

— Honnan veszi ez az ember azt a rengeteg tudományt! — kiálltott föl a káplán, midőn ezt plébánosának elmondotta.

— Attól tanulhatsz öcsém, az egy tudós férfiú — oktatta az öreg, kegyes plébános.

Igy élt tudós Törtely Gáspár uram.

Mindennap mással és mindenkivel másról beszélt.

Ösmerte ő a Guelfek és Ghibellinek közötti harcokat részletesen; tudta, hogy mikor és hol jelent meg Toldy „Handbuch der ungarischen Poesie“ című chrestomathiája; olvasta Corneille „Cidjét, Hugo „századok legendáját“, a portugál Camoens „duziádá“-ját, a svéd Tegnész „Frithjof“ mondáját. Tudta kívülről az orosz

rádvármegye, sajátos viszonyainál fogva a választás csak a kongó-tégla, kockakő és hasított-kő burkolatu utak között maradt fenn.

Mint hogy pedig a csatolt tervezet szerint a kérdésben forgó ut kiépítésénél mindhárom burkolati nemnek kijutott a maga része, illetve mind a három alkalmazást: indokolandó lesz, miért nem választott a legelőszzerűbbnek vélt s miért mind a három?

A felemlített utnemek közt elsőség volna adandó a kocka-kőburkolatnak még akkor is, ha eltekintünk azon — kérdéses — előnytől, hogy a megkopott kockák megfordítva újból használhatók.

Elttekintünk ettől azért, mert a mi viszonyaink közt alkalmazható kockakő nem lesz alkalmas a megfordításra azért sem, mert az erre kidolgozandó anyag árához képest jó ugyan, de arra, hogy megfordítható legyen, arra nem. Mindenesetre azonban, teljes elhasználása után, — a mi gondos fentartás mellett 25-30 év múlva következik be — mindig ér annyit, mint a hasítvány kő és elég alkalmas arra, hogy vele mellékutakat vagy főutak oldal részeit kövezzük.

Hátránya, hogy előállítására jelentékenyen többe kerül, mint a más utfajoké s így az eredeti befektetési tőke nagy. Határozott előnye, hogy fentartása viszonylag olcsóbb, a forgalmat akadályozó külön védszereket, — mint kerékvető, homokfogó stb. nem igényel, a közlekedés rajta elég kellemes, a járműveket kevésbé rongálja, kellemetlené váló fedanyagot nem igényel stb.

Mint hogy azonban az utvonalknak ilyen módon egész hosszában és teljes szélességében való kiépítése 270 ezer forinttal kerülne többe, mint a teljes kongó-ut, előnye mellett is ettől el kell tekinteni. Hogy azonban ott, ahol feltétele tekintetbe veendő előnyei vannak, drágasága mellett mégis alkalmazható legyen a kocka-kőnt oly módon véteget alkalmazásba, hogy az utpálya közepe, a hol a forgalom zöme által igényeltetik, ily célszerű burkolattal láttassék el oly szélességben, hogy azon a közlekedő járművek, ügyelet mellett, megmaradhassanak s a kiterítés, kerülés számára a jelentékenyen olcsóbb, de forgalmi szempontból kevésbé alkalmas hasított kővel pótolassék, illetve egészítessék ki. S így jutunk a javaslatba hozott vegyes burkolathoz, melynek magját a forgalom mérve szerint 2-3 m. széles kocka kőburkolat

Puskín „Anyegin“-jából Tatájna levelét. Ösmerte Cervantesz, Berangert s Homert.

Tudta, hogy 1796-ban folytak le a Typpó Saib és a mahratákkal folytatott harcok. Seringapatam ostroma és megvétele; az assyei és argaumi csaták.

Nem volt titok előtte, hogy a chlorophyll a protoplazmában van elhelyezve s csak a napfény behatására képződik; hogy a palmitin három molekula palmitinsarból áll, melyben három atom hidrogént ugyanazon gyök helyettesít.

Ösmerte az orthogonális és klinogonális axiometriát, a kupszeleteket, körckloisokat, a congruentiát és affinitást.

Még azt is tudta, hogy Macchiavelli sarkkővén Ilorenben, e szavak olvashatók: „Tanto nomini nullum par elopium.“

Egy szóval tudott mindent, ismert mindent, csak a szerelem bűvös-bájós hatalmát, a lány csókjának mézét nem ösmerte.

Hatvanöt éves volt, tudós Törtely uram, mikor egy szelevesdi fráter, Bihari Miksa, azt kérdezte tőle:

— Milyen ize van a csóknak, bácsikám?

A kérdés nagy szöveget ütött a „tudós“ ur fejében.

— Ösmernem kell azt is! — tört ki a tudomány a szomjas kebelből a remegő hang.

És úgy tett, a mint elgondolta: nőül vette a Bihari Miska ideálját.

képezi s a mely 2 szélén 1½ méter, összesen 3 méter szélességben hasítvány-kővel van szegve s 5 — illetve 6 m. széles burkolt utpályát ad.

A kocka-burkolat szélessége Szentés város belterületén, tekintve a jelentékeny nagyságu forgalmat, 3 m. a hasítványval együtt tehát 6.0 méternek hozatik javaslatba, a mi, tekintve azt, hogy a kövezett ut mentén a földut szabadon használható, teljesen megfelel az igényeknek.

A többi községek belterületén és ott ahol kongótégla ut mellett nyári ut fennhagyható nem volt, az ily vegyes burkolat 2 m. kockakő 3 m. hasítványból áll és összesen 5 m. széles.

Az ily módon olcsóbbá tett kövezett ut építése és fentartása még mindig 170—180 ezer forinttal jönne többe, mint a kongó tégla-ut.

Nem maradhat tehát indokolatlan, hogy olcsóbbasága mellett sem hozatott az egész utvonalkra javaslatba a kongótégla-ut építése. Nem hozatott pedig azért, mert

1. a kongótégla-ut tartóssága feltételezi, nemcsak de megköveteli, hogy állandóan 2—4 cm. vastag homok-réteg fedje, ami magában elegendő ok arra, hogy községek belterületéről közegészségi szempontból kizárassák.

2. a kongó tégla-ut jókarban tartása megköveteli, hogy két oldalt homokfogóval és kerékvetővel legyen ellátva, a mi községünk belterületén mindenkor meglevő nagyobb forgalomnak nemcsak akadályul szolgál, de a kapuk bejáratainál állandó közveszélyes állapotot terem,

3. a belterületek szabálytalan utcavonalai mellett, az utcák változó szélessége miatt nyáriut létesítése csak részben volna lehetséges és így a kongó-ut kimélhető nem lenne,

4. az előbbi oknál fogva különben is szabálytalan utcákat ide s tova vonuló homokfogó soraival csak eltorzítaná.

Ezen okok eléggé indokolják, hogy miért hozatott a kongó-téglaut építés csak a külterületek azon részein javaslatba, a hol az uttest nyáriuthoz elég széles, vagy a hol a nyáriut jelentékeny több költséget nem okozván, a kongó-téglaut építése tényleg olcsóbb marad.

A felsorolt elvek alapul vétele mellett az utburkolat a következőképp választott meg:

1. A „Széchenyi“ kongó ut végétől, a vármegyeház téren, kiindulva a nagyvölgyi töltésen át 1.910 szelvényig 1.910 m. hosszban kő-

Nos, és?!

Nem olyan dolog az! Nehéz tudomány a szerelem, ha még oly „tudós“ is a tanuló, mint Törtely uram! Hatvanöt éves korban, nehezen fog már az ember esze.

El keseredett az öreg, tudományos szomjas „tudós“ s bele törődött azon biztos tudatba, hogy a szerelem, a csók, az igazi szenvedélyes tüzes csók, — olyan dolgok, a melyek előtte ösmertelenek maradnak.

Éjjeli órákon is a könyv mellett üldögél s mig felhangzik a szoba méla csendjében egy fájdalmas sóhajlás a pihegő asszonyi kebelből, addig ő mélyen elmerülve olvasgatja:

„A logikai rideg következetességnek kevesebb befolyása volt az angolok eszmemenetére, mint más nemzetek szellemi mozgalmaira és valamiint a tények gondos mérlegelésének nagy sulyt tulajdonítanak a dolog megítélésében, úgy a nézetek azon módosításában, mely a tények vizsgálatának és bővebb fölismerésének alapján fejlődik, nem annyira következetlenséget szoktak találni mint inkább oly áldozatot, mellyel a meggyőződés őszintesége a tények valódiságának meghódol.“

Szegény öreg tudós Törtely uram! Kérdezd csak te meg a Bihari Miskától, hogy milyen az a csók, s mi az a szerelem, — majd meg mondja az neked!

Meg ám! Koncz Sándor.

zében 3.0 m. szélesen kockakővel, e mellett 2 oldalt 1.5 m. szélesen hasított kővel, összesen 6.0 m. széles burkolattal, ezen túl az utcák teljes szélességben egyengetve és szabályos formába hozandók olyképp, hogy a csapadék vizek elvezethetők legyenek.

Már itt megjegyeztetik, hogy mivel az „Uri-utca“ oly keskeny, melyen a fentjelzett szélességhez megkívántató 2. oldali padka ezental a vízvezető nyílt árkok és gyalogjárda el nem férhet, a tervezet szerint ezen utcának egész szélességben leendő kikövezése és fedett csatornával való ellátása hozatik javaslatba, de ezen munkák költségeit Szentés város tartozzék viselni.

2. 1.910 mrtől 9.250 szelvényig kongótégla burkolat alkalmazandó és pedig a 2550 szelvényig kétoldali, innen 8.900 egyoldali, a további ismét kétoldali nyári uttal.

3. a 9.250 sztől 12.250 szig terjedő 3.0 km. részen, mely Szegvár belterületéből, valamint Ujszegvártól a szőlőkig terjedő laposból áll, szintén kövezettel lesz ellátandó, még pedig közepén 2.0 m. szélesen kockakő, a széleken 1.5 m. hasított kő burkolattal, vagyis ösz-, szes burkolt szélesség lesz 5.0 m.

4. 11.550 szelvényből 18.000 szelvényig ismét kongó tégla burkolat egy oldali nyári uttal s végül.

5. a 18000 szelvénytől 20600 szelvényig, vagyis Mindszent belterületén ismét vegyes kőburkolat mint 3. pont alatt.

A kőburkolat szélessége az ut forgalmi igénybevételéhez képest állapított meg. Szentés város belterületéhez tartozó 1910 m. hosszban 6 m. a többi helyeken 5.0 m. széles legyen, a mi — tekintve, hogy a kőburkolatu utak mellett mindenütt legalább 1.5 m. széles padka lesz a két oldalon s ezekkel együtt az utkorona legalább 8.0 m. széles lesz, ami a II. od. rendű állami utak korona szélességének felel meg, s tekintve, hogy a kövezett ut szélében sem kerékvető, sem komokfogó nem alkalmaztatik, a mi a föld ut használatát akadályozná, s így a járművek egymásnak akadálytalanul kitérhetnek, — teljesen elegendő.

A kongó tégla ut minden helyen egyenlő 6.0 m. tiszta belső szélességgel építetik ki. Ezen túl esik a kerékvető s homokfogókra szükséges s egyik-egyik oldalon 1.4 m. kitevő széles tér, valamint a legalább 6.0 m. széles nyári ut egyik, vagy mindkét oldalon.

Midőn előbbieken adatott az építendő ut általános ősmertetése, annak részleteiről a következőket kell előadnom.

A kocka és hasított kő uthoz borossebesi trachyt, vagy ezzel egyenlő értékű kő lesz használandó, melynek minőségéről, megfelelő szilárdságáról — a bemutatandó mintadarabokból — a m. kir. Józsefműegyetemtől szilárdsági bizonylat lesz beszerzendő.

A kongout építéséhez mind a 6 oldalán teljesen sima, szárazon sajtolt, olvadásig égetett és lassan lehűtött oly tégla használható, mely ugy szilárdság, mint a kongótégla-utépítéshez megkívántató egyéb tekinteteknek mindenben megfelelnek s a téglakészítés legujabb vívmányai szerint a lehető legjobb minőségben készítvék. Az uttestbe beépítendő gongótéglának legalább egy télen az idő viszontagságainak — fagy — ki kell téve lenni, hogy az utban a nedvesség és fagy behatása alatt kevésbé legyen pusztulásnak kitéve.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Vármegyénk főispánja Zombori Rónay Lajos ur ő méltósága a napokban Szentésre jött, ott a Rudolf trónörökösért szolgáltatót gyászisteni tiszteleten részt vett, rendkívüli közgyűlést tartatt a napokban, hogy Csongrádvármegye — e való-

jában magyar vármegye — őszinte részvét nyilatkozatát kifejezésre juttatván — a trón zsámolyánál is tolmácsoltassék az őszinte benső fájdalom és gyász.

Gyászlobogók lengnek megye szerte, az összes templomokon, köz-, társulati — és sok magán épületen. A váratlanul ütött seb meg megújul e szokatlan látványon, ne is hegedjen az be egyhamar, feledékenységgé úgy sem fogja borítani s idő sem elhalványítani a mély bánatot, gyászt.

— **Gyász isteni tisztelet.** Szentesen e hó 7-én volt gyász isteni tisztelet a róm. cat. templomban, melyen Rónay Lajos főispán vezetése alatt az összes vármegyei tisztikar, a városi hatóság, kir. járásbíró, adóhivatal és nagy számú minden rendű felekezeti nép vett részt. A gyász misét Dr. Uhlár szolgálta 2 segédlelkésszel. Szegváron e hó 6-án tartott a gyász emlék. A 82 éves Körny Ferenc fényes segédlettel, a szentesi dalárdának közreműködése mellett valóban szivreható, megindító isteni tisztelet tartott, elérzékenyült az ünnepély lefolyása alatt a tengernyi nép minden tagja, de maga az agg és tiszteletreméltó általán szeretett nagyságos ur is elannyira, hogy alig volt képes a misét végig mondani. Nálunk e hó 5-én a temetés napján tartott reggel 9 órakor isteni tisztelet. A róm. catholikus templomban tartott isteni tisztelet híre csak az előző nap esti órában terjedt el, de mondhatjuk villámgyorsan. Sokan várták kérték az isteni tisztelet az naponi megtartását, s így úgy szolván a közóhainak engedett főtisztelendő Keller Lajos plébánosunk, midőn a temetést előzőleg tartotta meg a gyászszertartást. A nagy templom kicsinynek bizonyult, a ravatalt — mely majdnem hihetetlen szép, szomorú voltában és nagyszerű — megindító volt, a helybeli csendőrség állotta körül teljes díszben. Az isteni tisztelet lefolyása lélekemelő s megrendítő volt részt vett abban községünk előjárósága, lakossága legnagyobb részben, rend és felekezeti különbség nélkül. Délután 4 órakor a zsidó templomban volt a gyász isteni tisztelet, óriás néptömeg vett itt is részt a szomorú ünnepélyen, Streicher kántor zsolnárt énekelt, utána Dr. Wiener Márk rabbi tartott gyászbeszédet, (melyet lapunk más helyén közlünk) majd egy újabb zsolnárt elénekelté után, véget ért itt is a tökéletesen magyar nyelven lefolyt ünnepély, melyen részt vett Mindszent község előjárósága testileg és az összes intelligenciája kovés kivétel — felekezeti különbség nélkül.

— **„Az osztrák-magyar monarchia irásiban és képben“** című munkának legközelebbi füzeté e hó 15-én fog megjelenni. A gyászfüzet ingyen adatik az előfizetőknek, a szerkesztő bizottságokban Stefánia trónörökösünk özvegye fog elnökölni s a mű befejeztét biztosította is.

— **A királyi család Budapesten.** A folyó hó 11-ik napján a királyi család a budai várpalotába teszi át időleges lakását. Hozza Isten körünkbe.

— **Népelőadást** tartanak színészeink ma délután 4 órakor, ezt a színház tér szűke teszi szükségessé, színre kerül fél hely árak mellett a Peleskei nótárius.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Szegeden egy Malatinszky Ignác nevű, 56 éves légszeszgyári gépész borzalmas kegyetlenséggel vetett véget vasárnap este megunt, terhes életének. Este 7 óra tájt tért haza lakására. A konyhában előkeresett egy fejszét s egy tőkére fektetvén bal karját, a fejszével ketté vágta ütérét. Ezután bement a szobájába, az ágy elé egy székre heylezte a mosdótálat, ágyba feküdt s a mosdótálba csurgatta a vérét, amíg teljesen elvérzett. A boldogtalannak egyik fia, Jenő, aki a fővárosban bádoga segéd, tegnap küldött 8 forintot, hogy a házbérét kifizesse vele. Ezt a különben is iszákos apa még az nap elitta s este vele együtt lakó másik fia, Béla, aki Szegeden Szabó Jenő

asztalos mesternél dolgozik, ezért a könnyelműségért szemrehányást tett apjának, aki ma este nyilván e miatt való elkeseredésében követte el kétségbeesett, borzalmas tettét.

— **Képviselő választás Párizsban.** A napokban megejtett választás eredménye a következő: 568.697 bejegyzett választó közül szavazott 435.860. Boulanger 244.070 szavazattal választott meg. Jaques 162.520, Boulé 167.60 szavazatot kapott. 10.350 szavazatot több jelölt között osztlik.

— **Az adófelügyelőségek feloszlata.** Budapestről írják, hogy az adófelügyelőségek és illetékkiszabási hivatalok június hó végével feloszlattatnak és július 1-ével az új pénzügyigazgatóságok már megkezdik működésüket. Az adófelügyelőségi és illetékkiszabási hivatalok tisztviselői a pénzügyigazgatóságokba lesznek beosztva. Tisza Kálmán miniszterelnök az új pénzügyigazgatóságokra vonatkozó törvényjavaslatot úgy tervezte, hogy az július 1-ével már életbelépjén.

CSARNOK.

Gyászbeszéd.

Rudolf trónörökös emlékére Mindszinten 1889. évi febr. 5-én a zsidó templomban tartott isteni tiszteleten elmondotta Dr. Wiener Márk rabbi.

(Hiób 1, 21) „Az Isten adta, az Isten elvette a nagy dicsőült királyfit; legyen dicsérve és magasztalva az Isten neve! Igenis, hatalmas Isten! Fenséges sz. nevedet dicsérni és magasztalni akarjuk nem csak akkor, midőn szívünk dusan megáldva jótéteményeiddel örvend, hanem akkor is, midőn könnyelt szemekkel egy nagy veszteséget siratunk s szívünk bubánatban vigasztalást keres; midőn millió ember ajka testvéri szeretettel összeforrva fohászokodik hozzád, óh Isten egy megtört apa- a mi hőnszeretett királyunk s királynénk vigasztalásáért. Hisz te vagy az, aki megsebesítesz, de meg is gyógyítasz; aki kemény csapásokkal meglátogatod a halandókat, de fel is szabadítod őket azokból. Szálljon fel tehát az égbe a mi imánk, melyet mi a mai gyászünnepeünk alkalmával égi trónod zsámolya elé bocsájunk, s fogadd el azt kegyesen mint egy atya hű gyermekei imáját! Amen!

Nem kell nektek, kedveseim, mondanom, hogy milyen célból jöttünk most ide e sz. helyre. Ime, (Jer. 31, 14.) „Egy szivreható felkiáltás hallatszott a fenséges, magasztos hegyről, sirás és keserves jajgatás“ — így szólhatunk Jeremiással. Valóban egy szivreható jajkiáltás volt az, a mely ama rémhír hallatára kitört: „Rezső trónörökös meghalt.“ Egész váratlanul, mint egy hirtelen az égből lecsapott mennykő hatott reánk e hihetetlen, elképzelhetetlen lesújtó hir. De nem csak mi reánk, akik legjobban érzük veszteségünket, sőt a kerek föld minden népe és nemzetére, ahová csak eme borzasztó gyász-hír eljutott, úgy hatott mint egy idegszertet rázó villamos szikra.

Erről tanuskodik az általános részvét, melyet e szárnyaló hir az egész világban keltett. Azt mondhatjuk, hogy a részvét, a bánat közös, s mindegyik szívében viszhangra talált. Mindez azonban balszámot nem nyújthat a drága elhuntnak felséges szülői s hitvese Stefánia főhercegné mélyen megsebesített szívének. Rezső királyfi halálával egy fényes szikrázó csillag elaludt a királyi családban, korona örököse, disze, büszkesége és dicsősége.

Óh, ki irhatja le a felséges király és királyné mélyen sujtott fájdalmát! Ők elveszítették benne hőnszeretett egyetlenegy fiukat, aki

rendkívüli tisztelettel viseltetett felséges szülői iránt, s azon nagy reményt táplálta szívükben, hogy a két fényes korona egykor az ő fejét fogja ékesíteni. A delelő pontján álló, élete virágában s életereje teljességében 30 éves daliás királyfi kimultával a felséges szülők jogosított reménye is letűnt. A reménynek, büszkeségnek, dicsőségnek egyszerre hirtelen véget vetett mint a hirtelen letűnő fénylő csillag. A trón helyett, mely számára ki volt jelölve, ime a sir jutott neki, a 2 fényes korona helyett a föld hantja. Keserves, kétségbeesett érzés minden apának, aki nagy tettekre hivatott és fényes reményeket keltő fiát, kivált ha ez egyetlenegy, életének virágkorában a halál jeges lehelete által megsemmisítve, letiporva látja, annál is inkább egy apának, aki egyuttal király.

Valóban Rezső trónörökös elmondotta a zsolnárok királyi költőjével (Zs. 102, 24) „Midőn azon az uton voltam, hogy dicsőséget hozzak drága szülőimnek meggyörnyesztette és megnyirbálta az Isten erőmet, megrövidítette élet-napjaimat.“

De már maga a halál is, fényt és üdöt hoz nekem,
Mert hisz én téged vártalak, sejtellek, már égente.
Halhatatlanság úgy is te vagy az én osztály részem
Fővelekednek üdv! én üdvöselek óh hős levente.

S mit beszéljek a fiatal özvegygyé vált Stefánia főhercegnét mint hitvest ért csapást ró! Hisz alig 7 éve annak, hogy egybekerült Rezső királyfiával, s már is gyászolja kimultát. A kifürkészhetetlen gondviselésnek úgy tetszett, hogy ne láthassa hőnszeretett férjét a 2 birodalom trónján fényugártól körülövedve, dicsőítve, és a hódolat áradatával elhalmozva. Nem! Korai gyászba kellett neki borulnia, siratván elköltözött férjét, életboldogságát, koronáját, legnagyobb életkincsét. Kimondhatatlan villámcsapás tehát a trónörökös elhunyt a egész királyi családra nézve, egy kipótolhatatlan vesztesség, egy gyógyíthatatlan nyilseb, mely soha sem szűnik meg vérezni, a meddig csak a gondolat a megboldogulthoz repül.

De ez a gyász a miénk is, mert mi is elvesztettük benne legszebb reményünket, dicsőségünket, a mi trónörökösünket.

(Jer. 6, 26) „Gyászolj és jajveszékeld tehát, én népem; öltözzél gyászruhába; heverj a porban; sirasd keservesen az egyetlenegy elhunyt királyfit, mert a vesztély váratlanul csapott le.“ Nagy veszteséget szenvedett a birodalom, de százszorosan drága hazánk. Rezső trónörökös alaposan ösmerte hazánk viszonyait, sejtásait s szokásait, előnyeit és hibáit, jó és rossz oldalait, beszélt édes anyanyelvünkön, szerette hazánkat és annak lakóit. Sűrűn jött le mihozzánk s örömet idézett nálunk. Mi úgy tekintettük őt, mint hazánk szülöttjét, mintha köztünk nevelkedett volna fel. A legbensőbb kötelékek kapcsolták őt hozzánk; belé helyeztük fényes jövőnkét, benne láttuk gazdag reményeink virágait sarjadzani és erős bimbókat hajtani. Gazdag reményeink — mondtam. Igenis, gazdagok voltak azon remények, melyeket mi belé helyeztünk fiatal személyéhez fűztünk. Mert mi biztunk abban, hogy mint jövődöbeli koronaviselő hiven is fogja követni felséges atyja nyomdokait, kitől megtanulhatta, hogy kell alattvalóit szeretni és tisztelni, hogy kell a magyar alkotmányt, annak szabadságát megőrizni.

Széleskörű tudománya és irodalmi ismerete pedig feljogosított bennünket arra a reményre, hogy ő majdan az emberben a jellemet, tehetséget, műveltséget, művészetet és tudományt méltán becsülendi származás és felekezet tekintet nélkül, hogy egyenlő szeretettel fog egykoron a nemzetek és felekezetek iránt viseltetni, hogy jelszava leend: béke, türelmes-ség és szeretet.

De a sors mást végzett. A nemes trónörökös kidőlt és utána maradt: kétség, fájdalom. Ő az örök nyugalom honába költözött, mi a gyarló földön kétségbeesve nézünk a homályos jövő elé minden reménytől megfosztva. Szívünk vérzik, de alázattal hajlunk meg az isteni gondviselés kifürkészhetetlen akaratát előtt. „Az Isten adta, az Isten elvette a nagy dicsőült királyfit; legyen dicsérve és magasztalva az ő sz. neve!”

Amen!

I m a.

Életnek és halálnak mindenható Ura! Milyen megilletődött szívvel jelentünk meg, hatalmas Isten, a Te szent színed előtt, hogy imát rebegetünk, forró imát, Rezső trónörökösért, kit a Te telfoghatatlan bölcseségű akaratod kiragadt közepünkéből, hogy elköltözzék az örök hazába, azon országba, hol bu nem létezik; azon életre, melyet nem követ halál. Adj nagy halottunknak örök nyugalmat és add áldásodat drága poraira! Adj forrón szeretett felséges királyunknak I. Ferenc Józsefnek, Erzsébet királynénknak, az ifju szüzenvendő özvegy Stefánia főhercegné- és az árván maradt gyermeknek erőt a szörnyű csapás elviselésére, és enged, hogy vigaszt találjanak mérhetlen fájdalomukra! Engedd, hogy az elhunytak dicső szelleme közöttünk maradjon: az igazság, a honszeretet és az önfeláldozás, a felebaráti szeretett, a türelmesség és az erény szelleme! Oh nézz le szomorú szívűnkre, könybelábadt szeműnkre, s hallgasd meg forró imánkat, melyet mi most égi bíráló trónod elé bocsájunk, mert hozzád tekintenek föl szeműnk, benned biznak szíveink, most és mindenkor!

Amen!

Szinészet.

Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy egy nagyobb szintársulat érkezett községünkbe és az előadandó szindarabok sorozatát, „A jómadár“ Szigethi József eredeti művével Szabó Gábor rendezése mellett mult hó 31-én középszerű sikerrel megkezdték.

De azon sajnálatra méltó gyász eset mely az egész országot megrendítette, nekik a hazafiai mély gyász érzete mellett még tetemes anyagi kárt is okozott, amennyiben f. hó 7-ikig voltak kénytelenek szünetelni. Csütörtökön 7-én adták itt először „A sátni leánya“ Kneisel e kitűnő vigjátékát.

E darab már magában véve is kitűnő és ha a szerző színészeink előadásától tette volna függővé darabjának erkölcsi sikerét, teljes mértékben meg lehetne elégedve, mert a jelenlévő szép számu közönség a szereplőket egyes jól előadott jelenetek hatása alatt tapsaival nyílt színre hívta. A játék összehangzatáért első sorban is Szabó Gábor rendező urat illeti meg a dicséret, s noha a szereplők általában derekassan megálták helyüket kiemelendően tartjuk első sorban Szabóné Mariska (Perényi Katalin) ki igen találoan adta a nagyvárosi színésznőt és szerepét telyessen felfogva magát avval mintegy azonosítva általános tetszést aratott, s folyékony kellemes társalgása, sices mozdulata, maga tartásával ügyesjátékával bármely szinpadnak is dicsére válna. Nagyné Mari (Fekete Zsuzsanna) ez uttal mint drámai színésznő mutatta be magát s a műértőbb közönség teljes elismerésével találkozott, jól játszottak Báthor István (Báró Torday) Szabó Gábor (Bárdosy Géza) Sió Ferenc (Darvas Gyula lelkész) különösen kiemelendőknek tartjuk Nagy Dezső (Gubics Ádám) mint a ki kitűnően volt maszkírozva és általában a mint kis szerepéből meg ítéltjük, idővel ügyes komikussá válhat.

Tegnap szombaton adták Csiky Gergely népies szinművét „Szökött asszonyt“ Legköze-

lebb színre kerül. A paraszt kisasszony. Bereik Árpádtól.

Az eddig községünket látogatott szintársulatok közül ez egyike a legjobbaknak s joggal megérdemelnék közönségünk pártolását.

Irodalom.

Az „Eredeti Magyar Daltár“ III-ik évfolyamának I-ső füzeté Hoós János szerkesztése és kiadásában éneke és zongorára a következő tartalommal jelent meg: 177. Ha könnyeket látsz arcomon — Hoós Jánostól. 178. Vigan táncol a menyasszony — Nagy Pistától, 179. Ujpesti dal — Goll Jánostól, 180. Fülemlile zeng a közel berekbe — Borsay Samutól, 181. Kifejlett a rózsabimbó levele — Borsay Samutól, 182. Igazán csak egyszer lehet szeretni — Gaal Ferencről, 183. Domb oldalán kicsi ház — Szt. Gály Gyulától, 184. Könyvtől ázik, sűrű könyvtől az orcám — Jakab Gézáról — A melléklet az originalis Rákóczi nótát hozza 1702-ből — Zsadányi Armand kitűnő hegedű átiratában, leírva egyuttal a Rákóczi nóta kellettkezését és tovább fejlesztését is. — A dalok egytől egyik szépek, hangulatteljesek.

A zongora letétel szabatos változatos, úgy hogy a magasabb műigényekkel bírónak is kedvenc szórakoztatást nyújtanak. Örömmel üdvözöljük tehát e házaspártól vállalatot, a mely a komolyabb magyar zene fejlesztése mellett célul tűzte ki a régi, a feledésbe ment magyar hallgatokat is ösztögyűjteni, a mellékleten pedig alkalmas iskolai gyermekdalokat nyújt a tanítók és szülőknak, a melyek által a gyermekek kedélye jó eleve előkészíthető a törzsmagyar dalok elsajátítására.

Nehéz feladatának keresztülvitelében a legjobb nevű zeneszerzők állanak segítségére; újabbán id. Abrányi Kornél, Szentirmay Elemér és Lányi Ernő urakat is sikerült megnyerni munkatársakul.

A lap előfizetési ára egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 60 kr. Előfizethetni Déván (Hunyadm.) a szerkesztőségnél.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által ajánlott sorsolási lap.

Eppen úgy mint a belügyminiszter mult évi december

hó 11-én kelt 80753 sz. körrendeletében, most a m. k. v. a. l. á. s. és közoktatásügyi miniszter ur is, január hó 25-én 244. sz. alatt az összes püspökségekhez, káptalanokhoz valamint egyéb egyházi és a kialapítványokat kezelő hivatalok intézett köriratában a „Magyar Mercúr“ című sorsolási lapot minthogy az tizenkét évi fenállása óta megbízható tájékoztatást nyújtott a magyar államban forgalomban levő és kisorsolás alá kerülő értékpapírok húzásának eredményéről, az illető hivatalok figyelmébe ajánlotta.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé délelőtt 10 óra 24 perckor, délután 7 óra 11 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker: omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus, vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 8 perc reggel, 11 óra 15 perckor d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e. 4 óra 30 perc d. u.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest.

Kitűnő jó hatásu hajnövesztő kenőcsét oly sokan dicsérik és annak sikeréről oly sokat hallottam, hogy kérek részemre utánvétellel egy 3 frtos köcsöggel küldeni.

Condianó Sándor,
ezredes, Ő Felsége a romániai király szárnysegéde. Bukarest.

En Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 2 frt. Postával küldés naponkint a pénz előleges beküldése vagy posta-utánvétel mellett az egész világba.

Csillag és Tsa
Budapest,
Király-ut 26.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Van szerencsém megkeresni a kitűnő jó hatásu hajnövesztő kenőcséből egy tégelyvel a 1 frt és egy tégelyvel a 2 frt utánvétellel küldeni. Tisztelettel
gr. Starhenberg Guido Köpösdön.

T. Csillag Anna kisasszony. Sziveskedjen nekem postafordultával az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy 2 frtos köcsöggel küldeni.
Ludvig Ritter v. Liebig Reichenberg.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Tisztelettel megkeresem, nekem a kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből két darab 2 frtos tégelyvel utánvétellel küldeni.
II. gróf Eszterházy Imre, Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony. Legyen szives kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel a 2 frt utánvétellel küldeni.
Orgr. Pallavicini Ad. Abauj-Szemera.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. A mellékelt 2 frtért kérek az ön kitűnő, felülmúlhatatlan haj- és hajnövesztő kenőcséből postafordultával küldeni. Tisztelettel
báró Vatzdorf, Váth (Vasm.)

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Sziveskedjen az ön híres s kitűnő haj- és szakálnövesztő kenőcséből még egy 3 frtos tégelyvel mihamarabb küldeni.
Dr. Alex. Freih. v. Neupauer Graz, Hofgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel utánvétellel küldeni.
Wurmband Anna grnő Bickfeld.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. A kitűnő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel.
Gróf Gonroy Félix Bécs.

Igen tisztelt Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek két köcsöggel küldeni. Tisztelettel
Ludvika Sohvenk v. Reindorf k. Hauptmannsgattin. Prag.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek egy köcsöggel az ön kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből 4 köcsöggel. cím. **Prinzes. Carolat** Göthen

Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek egy köcsöggel az ön kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből. Tisztelettel **Anna Edle v. Lichtnegel** Wien, Stuckgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek részemre a kitűnő jó hatásu kenőcséből ide postafordultával 3 köcsöggel küldeni. **Baronin von Pistor,** Hotel Grafen Meren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel. **Boschorner Frigyes,** hadnagy a 47-ik gyalogezredbe

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. A különös kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből kérek utánvétel mellett egy 2 frtos köcsöggel. Tisztelettel **Juszt J** Oberlehrer. Dekán.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hatásu kenőcsét oly sokan dicsérik, ezért kérek én is egy 3 frtos köcsöggel. **Selma von Preusz** Meran Züdtirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek az igen jó hatásu kenőcséből még 4 tégelyvel küldeni. Tisztelettel **Wondrak Ludvig,** háztulajdonos, Bécs mellett Maurer.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Levelem vételénél kérek azonnal az ön híres hajnövesztő kenőcséből 3 nagyobb köcsöggel küldeni. Tisztelettel **Losatella grfnő,** Gailpitz, Mähren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Sziveskedjen nekem jó hatásu kenőcséből 3 köcsöggel küldeni. Tisztelettel **Jakob Girard v. Ebenstein,** Trient, Tirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek a már küldött jó hatásu kenőcséből még 4 köcsöggel. **Tomakovic Zsigmond,** es. kir. hadbiztos, Ruma.